

Závery Rady z 20. mája 2014 o zabezpečení kvality na podporu vzdelávania a odbornej prípravy

(2014/C 183/07)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC POLITICKÉ VÝCHODISKÁ TÝCHTO ZÁVEROV, AKO SA UVÁDZAJÚ V ICH PRÍLOHE,

VÍTA:

pokrok, ktorý sa dosiahol pri vývoji kultúry trvalého zvyšovania kvality v rámci systémov vzdelávania a odbornej prípravy v celej Európe, ako sa zdôrazňuje vo viacerých nedávnych správach Komisie⁽¹⁾, a to napriek tomu, že miera tohto pokroku sa líši v závislosti od rôznych východiskových bodov.

DOMNIEVA SA, ŽE:

1. Systémy vzdelávania a odbornej prípravy v EÚ – ako kľúčové stimuly vývoja smerom k lepším pracovným miestam, silnejšiemu rastu a konkurencieschopnosti – čelia významným výzvam, ktoré môže pomôcť zvládnuť trvalé zvyšovanie kvality. Ide okrem iného o tieto výzvy: rozšírenie prístupu, znižovanie miery predčasného ukončenia štúdia a zvyšovanie podielu študentov pokračujúcich v štúdiu, podpora inovačného učenia a istota, že študenti nadobudnú vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné pre inkluzívnu spoločnosť, aktívne občianstvo, celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť, a to bez ohľadu na ich sociálne a ekonomické zázemie.
2. Mechanizmy na zabezpečenie kvality môžu zohrávať dôležitú úlohu tým, že inštitúciám vzdelávania a odbornej prípravy a tvorcom politík pomáhajú vyrovnávať sa s týmito výzvami a zároveň zabezpečiť, že kvalita systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj kvalita jednotlivých inštitúcií budú zodpovedať príslušnému účelu. Zabezpečenie kvality ako súčasť škály opatrení, ktoré majú k dispozícii vlády a inštitúcie, zvyšuje transparentnosť a pomáha vytvárať dôveru v relevantnosť a kvalitu vedomostí, zručností, kompetencií a kvalifikácií, ktoré sú zase založené na dôvere v kvalitu inštitúcií a poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy.
3. Všetky európske nástroje na zabezpečenie kvality v spojení s európskym kvalifikačným rámcom (EQF), kvalifikačným rámcom pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania a súvisiacimi národnými kvalifikačnými rámcami prispievajú k rozvoju kultúry kvality v inštitúciách vzdelávania a odbornej prípravy, čo zase následne tiež uľahčuje učenie a mobilitu pracovnej sily cez hranice a medzi systémami.
4. So zreteľom na skúsenosti nadobudnuté v rámci vysokoškolského vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy (VET) môžu pružné opatrenia na zabezpečenie kvality prispieť k zvyšovaniu kvality vo formálnom a neformálnom vzdelávaní vo všetkých sektoroch vzdelávania a odbornej prípravy a môžu sa v rámci nich zohľadniť aj silnejšie fenomény, akými sú otvorené vzdelávacie zdroje a cezhraničné vzdelávanie vrátane franchisingového vzdelávania⁽²⁾.

SÚHLASÍ S TÝM, ŽE:

1. Existuje značná škála možností pre uplatnenie efektívnejších prístupov k zabezpečeniu kvality vo všetkých sektoroch vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sa odlišujú od prístupu „kontrolných bodov“ v záujme rozvoja skutočnej, hlboko zakorenenej kultúry zvyšovania kvality vo výučbe a učení sa, ktoré môžu sprísniť normy a zlepšiť študijné výsledky.
2. Zabezpečenie kvality v rámci trvalého zvyšovania kvality by malo podporiť reformy systémov vzdelávania a odbornej prípravy v súlade s programami reforiem EÚ a národnými programami reforiem.
3. V oblasti vysokoškolského vzdelávania sa neustále zvyšuje efektívnosť zabezpečenia kvality, predovšetkým interného zabezpečenia kvality, z hľadiska toho, ako pomáha inštitúciám vysokoškolského vzdelávania pri dosahovaní ich cieľov. Konceptia externého zabezpečenia kvality sa v členských štátoch líši v závislosti od vnútroštátnych potrieb a okolností, pričom akreditácia programov a hodnotenie na úrovni inštitúcií patria

⁽¹⁾ Pozri prílohu („Ďalšie súvislosti“).

⁽²⁾ Do cezhraničného vzdelávania patrí poskytovanie služieb vysokoškolského vzdelávania v zahraničí prostredníctvom odvetvových pracovísk alebo v rámci dohôd medzi vysielajúcou a prijímajúcou inštitúciou týkajúcich sa franchisingu alebo validácie.

k prvkom, ktoré pomáhajú upevňovať dôveru a sprísňovať normy. Tendencia presúvať externé zabezpečovanie kvality na hodnotenie na úrovni inštitúcií narastá, čo inštitúciám vysokoškolského vzdelávania umožňuje pružnejšie prispôbovať svoju výučbu v súlade s ich vlastnými potrebami, potrebami študentov, trhu práce a spoločnosti.

4. V tej istej oblasti má cezhraničná spolupráca v oblasti zabezpečenia kvality plniť dôležitú úlohu pri budovaní dôvery a sprísňovaní noriem kvality, pri podpore študijnej mobility, zlepšovaní prostredia pre spoločné programy a pri napomáhaní hladkému fungovaniu cezhraničného a franchisingového vysokoškolského vzdelávania. Otvorenie príležitostí pre agentúry zabezpečenia kvality poskytovať cezhraničné zabezpečenie kvality prostredníctvom Európskeho registra zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania (EQAR) a zároveň spĺňať národné požiadavky by malo pomôcť stimulovať európsky rozmer v zabezpečení kvality a uľahčiť cezhraničné hodnotenie a jednoduchšie postupy v súvislosti so spoločnými programami.
5. V oblasti odborného vzdelávania a prípravy sa usmerňujúcimi nástrojmi a školiacimi materiálmi vypracovateľnými v rámci siete EQAVET⁽¹⁾ podporuje pokrok v záujme dosiahnutia kultúry kvality v členských štátoch a väčšina členských štátov už buď vykonáva alebo v súčasnosti vypracúva národný prístup k zabezpečeniu kvality v súlade s EQAVET. Malo by sa vyvinúť intenzívnejšie úsilie najmä s cieľom zaručiť, aby sa v rámci opatrení na zabezpečenie kvality vo väčšej miere zohľadňovali výsledky vzdelávania a takisto aj neformálne vzdelávanie a učenie sa prácou vo formálnom či neformálnom kontexte, a to v závislosti od situácie členského štátu.
6. Skúsenosti s EQAVET by mohli slúžiť ako základ pre vytvorenie komplexného prístupu k zabezpečeniu kvality v oblasti vzdelávania dospelých.
7. Zvýšená transparentnosť pri zabezpečení kvality v rozličných sektoroch a v rámci opatrení validácie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia – a to vrátane všetkých foriem učenia online – by tiež napomohla pri budovaní dôvery a podporila priepustnosť medzi sektormi a krajinami.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY V SÚLADE S VNÚTROŠTÁTNOU PRAXOU A PRI NÁLEŽITOM ZOHLADNENÍ SUBSIDIARITY SPOLUPRACOVALI S PRÍSLUŠNÝMI ZAJINTERISOVANÝMI STRANAMI S CIEĽOM:

1. rozvíjať a podporovať kultúru zvyšovania kvality v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy v záujme zvýšenia kvality vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré nadobúdajú študenti, ako aj kvality vzdelávacieho procesu, a primerane využívať európske nástroje súvisiace so zabezpečením kvality;
2. posilňovať kapacitu opatrení na zabezpečenie kvality na zvládanie súčasného aj budúceho vývoja vo vzdelávaní a odbornej príprave, ako sú všetky formy učenia online, a zabezpečiť, aby pôsobnosť orgánov zabezpečenia kvality bola v tomto ohľade dostatočne pružná;
3. zabezpečiť vyššiu transparentnosť, pokiaľ ide o výsledky posúdenia kvality;
4. využiť príležitosti financovania v rámci programu *Erasmus+* na rozvoj inovačných nadnárodných projektov, ktorými sa zvýši kapacita zabezpečenia kvality na podporu udržateľnej reformy v celej EÚ vo vzdelávaní a odbornej príprave, a prípadne využiť európske štrukturálne a investičné fondy na podporu rozvoja systémov vzdelávania a odbornej prípravy so zabezpečenou kvalitou;
5. prostredníctvom zabezpečenia kvality podporiť presadzovanie kvalitnej výučby vo vzdelávaní a odbornej príprave;
6. podporiť v rámci bolonského procesu prebiehajúcu reformu noriem a usmernení pre zabezpečenie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania s cieľom zlepšiť ich jasnosť, uplatniteľnosť a užitočnosť, ako aj ich tematický rozsah, s dôrazom na sprísňovanie noriem kvality.
7. tam, kde je to vhodné, podporovať cezhraničnú spoluprácu medzi orgánmi zabezpečenia kvality vo všetkých sektoroch a všetkých formách vzdelávania a odbornej prípravy;
8. zabezpečiť kvalitu vzdelávania poskytovaného inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, ktoré majú zriadené pracoviská a franchisingové kurzy v zahraničí, s podporou národných agentúr zabezpečenia kvality a prostredníctvom posilnenej spolupráce medzi agentúrami zabezpečenia kvality vo vysielajúcich a prijímajúcich krajinách alebo tým, že sa registrovaným agentúram EQAR umožní hodnotiť inštitúcie poskytujúce cezhraničnú a franchisingovú výučbu, a to s cieľom vyhovieť potrebám v oblasti kvality a podporiť cezhraničnú spoluprácu a vzájomné učenie;

⁽¹⁾ Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy.

9. naďalej vykonávať rámec EQAVET s cieľom rozvíjať kultúru zabezpečenia kvality v členských štátoch a medzi nimi, a to aj na úrovni poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, predovšetkým tak, že sa na národnej úrovni v súlade s bruggským komuniké vyvinie úsilie o vytvorenie spoločného rámca zabezpečenia kvality pre poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy do konca roku 2015, pričom tento rámec sa bude v závislosti od vnútroštátneho kontextu vzťahovať na teoretickú aj praktickú časť odborného vzdelávania a prípravy;
10. zabezpečiť pravidelné hodnotenie systémov, opatrení a nástrojov zabezpečenia kvality s cieľom posilniť ich trvalý vývoj a efektívnosť.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY PRI ZOHľadNENÍ OSOBITNÝCH VLASTNOSTÍ A POŽIADAVIEK ROZLIČNÝCH SEKTOROV A VNÚTROŠTÁTNYCH OKOLNOSTÍ:

1. naďalej presadzovali transparentnosť a komplementárnosť sektorových prístupov k zabezpečeniu kvality budujúc na európskych zásadách zabezpečenia kvality z hľadiska perspektívy celoživotného vzdelávania, aby sa zaistila kvalita výsledkov u študentov a zvýšila priepustnosť medzi sektormi vzdelávania a odbornej prípravy. Súčasťou ďalšieho rozvoja by mohlo byť:
 - a) posilnené využívanie prístupov založených na výsledkoch učenia pri definovaní, poskytovaní a posudzovaní vedomostí, zručností, kompetencií a kvalifikácií, pričom by sa vychádzalo z európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie a európskych nástrojov založených na kreditoch, ako sú napr. ECTS ⁽¹⁾ a ECVET ⁽²⁾;
 - b) podpora transparentných opatrení na zabezpečenie kvality, ktoré vychádzajú z existujúcich rámcov zabezpečenia kvality, a podpora spoľahlivých, platných a dôveryhodných metodík a nástrojov validácie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia;
 - c) posilnenie prepojení a spolupráce medzi zainteresovanými stranami vo svete vzdelávania a odbornej prípravy a vo svete práce, a to aj s cieľom rozvíjať primerané monitorovanie a predpovedanie zručností;
 - d) tam, kde je to vhodné, zapojenie príslušných zainteresovaných strán vrátane personálu, študentov a zamestnancov prostredníctvom zabezpečenia kvality do strategického rozhodovania, tvorby kvalifikácií a vývoja, realizácie a monitorovania programu, a to s cieľom zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy;
2. využili potenciál zabezpečenia kvality na posilnenie plnenia národných kvalifikačných rámcov spojených s EQF;
3. využili prácu, ktorá v rámci bolonského procesu prebieha v oblasti vysokoškolského vzdelávania, s cieľom využiť potenciál zabezpečenia kvality na zvýšenie vzájomnej dôvery a transparentnosti ako východiska pre dosiahnutie pokroku smerom k jednoduchšiemu uznávaniu všetkých príslušných kvalifikácií;
4. so zreteľom na nadobudnuté skúsenosti vo vysokoškolskom vzdelávaní sa usilovali o zvýšenie nadnárodnej transparentnosti opatrení na zabezpečenie kvality v iných sektoroch a na iných úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy;
5. preskúmali opatrenia na zabezpečenie kvality s cieľom lepšie sa zamerať na kvalitu neformálneho vzdelávania a učenia sa pracou, prípadne – v závislosti od vnútroštátneho kontextu – aj na základe rámca EQAVET;
6. ďalej preskúmali relevantné otázky zabezpečenia kvality, ktoré súvisia so všetkými formami učenia online, ako sú napr. posúdenie a certifikácia nových spôsobov učenia a výučby;
7. predovšetkým vzhľadom na nedávne hodnotiace správy Komisie týkajúce sa EQF a jej správy o pokroku v oblasti zabezpečenia kvality v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a vo vysokoškolskom vzdelávaní ⁽³⁾ sa usilovali o užšiu koordináciu a skvalitnenie EQAVET a európskych nástrojov na zabezpečenie kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní, najmä začlenením prístupu založeného na výsledkoch vzdelávania a s podporou nástrojov transparentnosti, ako sú napr. EQF, Europass a európske systémy prenosu kreditov;

⁽¹⁾ Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov vo vysokoškolskom vzdelávaní.

⁽²⁾ Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu.

⁽³⁾ Pozri prílohu.

8. v rámci otvorenej metódy koordinácie preskúmali priestor, ktorý majú členské štáty na posilnenie ich opatrení a iniciatív na zabezpečenie kvality v oblasti predškolského vzdelávania, školského vzdelávania a vzdelávania dospelých vzhľadom na skúsenosti nadobudnuté v iných sektoroch;
9. naďalej podporovali spoluprácu v oblasti zabezpečenia kvality na medzinárodnej úrovni vo všetkých sektoroch prostredníctvom spolupráce s medzinárodnými organizáciami, politického dialógu s kľúčovými medzinárodnými partnermi a partnerstiev s inštitúciami po celom svete;

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

1. naďalej prehlbovala prepojenie a synergie nástrojov EÚ v oblasti transparentnosti, ktorými sa podporuje zabezpečenie kvality, uznávanie a mobilita a zároveň sa ďalej snažila o komplementárnosť a zbližovanie medzi takýmito nástrojmi, a to aj prostredníctvom zhodnotenia výsledkov konzultácií o európskom priestore zručností a kvalifikácií;
 2. naďalej posilňovala vzájomné učenie prostredníctvom európskej spolupráce v oblasti zabezpečenia kvality vo všetkých sektoroch, a to aj s pomocou financovania z programu *Erasmus+* ;
 3. preskúmala možnosti podporiť členské štáty pri vytváraní ich oparení na zabezpečenie kvality s cieľom obsiahnuť všetky spôsoby učenia a výučby či zaistiť, aby sa takéto opatrenia mohli uplatňovať na rôzne sektory a úrovne vzdelávania a odbornej prípravy.
-

PRÍLOHA

Politické súvislosti

1. Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 12. februára 2001 o európskej spolupráci pri hodnotení kvality školského, vzdelávania ⁽¹⁾.
2. Normy a usmernenia pre zabezpečenie kvality pre európsky priestor vysokoškolského vzdelávania, prijaté v roku 2005, a záväzok revidovať ich, ktorý prijali ministri na ministerskej konferencii bolonského procesu 26. a 27. apríla 2012 v Bukurešti.
3. Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 15. februára 2006 o ďalšej európskej spolupráci v oblasti zabezpečovania kvality vyššieho vzdelávania ⁽²⁾.
4. Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, predovšetkým spoločné zásady zabezpečovania kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní a odbornom vzdelávaní a príprave uvedené v prílohe III ⁽³⁾.
5. Závery Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020) ⁽⁴⁾.
6. Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. júna 2009 o vytvorení európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy ⁽⁵⁾.
7. Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady 19. novembra 2010, o prioritách posilnenej európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave na obdobie rokov 2011 – 2020 ⁽⁶⁾.
8. Závery Rady z 28. novembra 2011 o modernizácii vysokoškolského vzdelávania ⁽⁷⁾;
9. uznesenie Rady z 28. novembra 2011 o obnovenom európskom programe vzdelávania dospelých ⁽⁸⁾.
10. Odporúčanie Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a neformálneho učenia sa ⁽⁹⁾.
11. Závery Rady z 15. februára 2013 o investovaní do vzdelávania a odbornej prípravy – reakcia na oznámenie Komisie s názvom *Prehodnotenie vzdelávania: investície do zručností na dosiahnutie lepších sociálno-ekonomických výsledkov a na ročný prieskum rastu na rok 2013* ⁽¹⁰⁾.
12. Závery Rady z 25. novembra 2013 globálnom rozmere európskeho vysokoškolského vzdelávania ⁽¹¹⁾.
13. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport ⁽¹²⁾.
14. Závery Rady z 24. februára 2014 o efektívnom a inovačnom vzdelávaní a odbornej príprave zameraných na investovanie do zručností – podpora európskeho semestra 2014 ⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 60, 1.3.2001, s. 51.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 64, 4.3.2006, s. 60.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 111, 6.5.2008, s. 7.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 155, 8.7.2009, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 324, 1.12.2010, s. 5.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 36.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 1.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 64, 5.3.2013, s. 5.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 28, 31.1.2014, s. 2.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50.

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ C 62, 4.3.2014, s. 4.

Iné súvislosti

1. Európska správa z mája 2000 o kvalite školského vzdelávania: 16 ukazovateľov kvality.
 2. Štúdia Eurydice: Hodnotenie škôl poskytujúcich povinné vzdelávanie v Európe, 2004.
 3. Správa skupiny na vysokej úrovni pre modernizáciu vysokoškolského vzdelávania z júna 2013 o zvyšovaní kvality výučby a učenia v európskych inštitúciách vysokoškolského vzdelávania.
 4. Štúdia z roku 2013 o zabezpečení kvality vo vzdelávaní dospelých a správa tematickej pracovnej skupiny o kvalite vzdelávania dospelých z 24. októbra 2013.
 5. Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 19. decembra 2013 o hodnotení Európskeho kvalifikačného rámca (EKR) – vykonávanie odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie.
 6. Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 28. januára 2014 o pokroku v oblasti zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania.
 7. Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 28. januára 2014 o vykonávaní odporúčania Európskeho parlamentu a Rady z 18. júna 2009 o vytvorení európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy.
-